

ÖTLETADÓ KÖNYVTÁRMOZIS VETÍTÉSEKHEZ ÉS FOGLALKOZÁSOKHOZ

KönyvtárMozi

2019

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYEI
KÖNYVTÁRELLÁTÁSI
SZOLGÁLTATÓ
RENDSZER

MÓRTY ZSIGMOND
MEGYEI ÉS VÁROSI
KÖNYVTÁR

Kedves KönyvtárMozi felelősök!

Kiadványunkban igyekeztünk olyan konkrét filmeket és hozzájuk kapcsolódó feladatokat, ötleteket, foglalkozásokat ajánlani, melyek segítséget nyújthatnak a vetítések szervezéséhez valamint motivációt adhatnak további ismeretszerzéshez, iskolán kívüli tanuláshoz.

A feladattípusok kiválasztásánál törekedtünk arra, hogy alkalmas legyen a különböző korosztályú nézők igényeinek kielégítésére. A mellékletben szereplő kvíz kérdések, játékos feladatlapok, sablonok igény szerint felhasználhatóak, sokszorosíthatóak, bővíthetőek.

Bízunk benne, hogy mindenki megtalálja a kedvére való ajánlásokat, amiket bátran lehet használni, továbbgondolni, hogy a vetítések után jó hangulatú, tartalmas foglalkozások, beszélgetések alakuljanak ki.

Jó vetítést és szórakozást!

Ismeretterjesztő filmek a KönyvtárMozi kínálatában

Gyógyító hagyomány

magyar televíziós dokumentumfilm, 3x26 perc, 2013.

Leírás:

Az erdélyi és magyarországi helyszíneken készült film bemutatja a népi orvoslásban leggyakrabban használt gyógynövényeket. A különböző praktikákat máig használó emberek mellett megszólal a tudományos oldal képviselője is. Ezenkívül megismertet bennünket a masszírozásról és "kenésről", köpölyözésről, méhszúrás- és piócaterápiáról, valamint több más különleges gyógymódról, amely a Kárpátok vidékén élő lakosság körében még ma is fellelhető.

Az egyes részek címei:

Gyógyító hagyomány 1. rész: Bőkezű természet

Gyógyító hagyomány 2. rész: Fűvesasszonyok, kenőemberek

Gyógyító hagyomány 3. rész: Népi orvoslás - múlt és jelen

Forgatási helyszínek:

Ukrajna, Kárpátalja, Románia, Erdély: Homoród vidéke, Úz völgye, Moldva, Maros megye
Magyarország: Őrség, Bakonybél, Halimba, Pécs, Ormánság, Szeged és környéke

Alkotók:

rendező - forgatókönyvíró: Novobáczky Sándor

operatőr: Nádorfi Lajos

zene: Tamás Zsolt

népi orvoslás szakértő: dr. Babulka Péter

narrátor: Sörös Sándor

Szakértők, közreműködők:

Bernád Ilona - néprajztudós (Marosvásárhely)

Nagy Balázs - gazdálkodó, néprajzos (Csinód)

Kész Margit - néprajztudós (Beregszász)

Nyisztor Tinka - etnográfus (Moldva)

Ötletadó: vetítés + Hajdú Zsanett biológus előadásai

Magyarország gyógynövényei és használatuk: Mire jók, hogyan gyűjtsük, hogyan készítsük és használjuk a hazai gyógynövényeket? Beszélünk a forgalomban lévő készítményekről, étrend-kiegészítőkről, tévhitekről, hatásokról és mellékhatásokról és hogy hol kaphatunk szakszerű tájékoztatást az interneten.

Gyógynövényből gyógyszer: A gyógyszerfejlesztés lépései, érdekességei, nehézségei.

Ízörzök

Magyar ismeretterjesztő filmsorozat.
30 perc 2014.-

Leírás:

Az „Ízörzök” a helyi ízek, gasztronómiai különlegességek mellett az adott települést is bemutatja.

A környék kirándulási lehetőségeit, látnivalóit, értékeit is sorra veszi, és megkülönböztetett figyelmet szentel a hagyományörző kézművesek, civil csoportok munkájának.

Alkotók:

rendező: Móczár István

operatőr: Móczár István

szerkesztette: Róka Ildikó

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét érintő televíziós sugárzások:

Penyige: <http://nava.hu/id/745340/>

Gávavencsellő: <http://nava.hu/id/1695074/>

Nyíregyháza: <http://nava.hu/id/1685010/>

Szatmárcseke: <http://nava.hu/id/760250/>

Milota: <http://nava.hu/id/1311410/>

Ajak: <http://nava.hu/id/2384100/>

Nagydobos: <http://nava.hu/id/3106573/>

Könyvmegjelenés: Ízörzök szakácskönyvsorozat 1-30. kötet

Ötletadó: vetítés + receptcsere-kóstolás

Cél, hogy megőrizzük és továbbadjuk anyáink, nagyanyáink örökségét, tudását, sütési fortélyait, ízeit, a helyi valamint megyénkre vonatkozó hagyományokat. Ezeket aztán ötvözhetjük saját kreációjú, mai, egyéni ötletek nyomán készült alkotásokkal is.

Megyejáró – Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Magyar ismeretterjesztő filmsorozat 12 perc

A 2009-ben készült sorozatban hazánk megyéi mutatkoznak be, hogy értékeiket, szépségeiket megismertessék a nézőkkel. A sorozat nem titkolt célja, hogy kedvet csináljon az itthoni barangolásnak, a megyejárásnak.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye Magyarország legkeletibb megyéje, székhelye Nyíregyháza. A határon átívelő gazdasági kapcsolatoknak köszönhetően ez az országrész vált a keleti-nyugati kereskedelem egyik központjává. Sok helyütt megtalálható az érintetlen természeti környezet. Megyénk bővelkedik műemlékekben, gazdag az itteni tárgyalgó népművészet, a népzene, a néptánc hagyománya.

Ötletadó: vetítés + játékos feladatok avagy ismerjük meg megyénk értékeit

Nemcsak a számjegynek van helyi értéke, hanem minden helyiségnek megvannak a maga egyedi jellegzetességei, termékei. Vajon ismerjük-e szűkebb hazánk, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye minden értékét?

Párosítás játék

A cél, hogy a gyerekekkel/felnőttekkel megismertessük megyénk jellegzetességeit, játékos formában. Helyi értékeink nevét kis kártyákra írjuk és a gyerekeknek ki kell találni, melyik tájegységünkről származik (pl. beregi - hímzés, kisvárdai – burgonya, stb.) Jó válaszok esetén pár szóban ismertessük az adott terméket. (lásd Melléklet)

Ki lehetek én? Ismerj fel

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéhez számos jelentős személyiség kötődik valamilyen módon, vagy itt születtek, vagy itt voltak birtokaik, esetleg a politika, tudomány és kultúra területén tevékenykedtek nálunk. Pár soros információ alapján a résztvevőknek ki kell találni, vajon melyik ismert személyről van szó. Jó válaszok esetén akár rövidebb életrajzát is felolvashatjuk. Azt minden esetben mondjuk el, hogy az illető milyen minőségben kötődik megyénkhez. (lásd Melléklet)

Régi magyar filmek a KönyvtárMozi kínálatában

A magyar film/mozi története 1896-ban vette kezdetét: a Lumière testvérek filmjeit 1896. május 10-én vetítették a Royal Szálló kávéházában. Sziklai Arnold és Zsigmond 1896 júniusában az Andrássy út 41. szám alatt megnyitották az első magyar filmszínházat, az Ikonográfot, ahol francia gépeken Lumière filmeket vetítettek a közönségnek.

A KönyvtárMozi kínálatában számos kiváló filmet találhatunk a magyar filmkészítés hőskorából, melyekből csemegézhetünk. Néha szinte hihetetlen elgondolni, mennyit változott a világ azóta. Mégis valamennyi ugyanolyan szórakoztató mai szemmel nézve is, legyen szó romantikus vígjátékról vagy akár drámáról.

Ajánlott filmek: Halálos tavasz, Katyi, Hyppolit a lakáj, Meseautó

Halálos tavasz

magyar filmdráma, 94 perc, 1939

Leírás:

Dr. Egry Iván öngyilkosságot követ el szállodai szobájában. Az ő története pereg végig, attól a pillanattól kezdve, hogy a lépcsőházban először látja meg a lányt, akiről később kiderül: Ralben Edit a neve. Iván meghívja magát hozzájuk. Edit ekkor Ahrenberg gróf menyasszonya. Csakhamar Iván kéri meg a lány kezét, s esküvőjükig egy bérelt kis budai lakásban találkoznak. Edit azonban továbbra is tartja a kapcsolatot volt vőlegényével, s emiatt Iván szakítani próbál. Nagy Józsa jelenthetne kárpótlást a férfi számára, de mivel a nagy szerelem Edithez köti, revolverrel végez magával.

Történelmi háttér:

Zilahy Lajos saját, 1922-ben megjelent (és rögtön betiltott) regényéből írta a forgatókönyvet, amely a két nő között őrlődő férfi őszintén ábrázolt történetével milliók szívébe férközött be. Karádynak ez volt az első filmje, s egy csapásra ünnepezt sztár lett. A cenzúra a filmet is betiltotta kemény társadalomkritikája miatt. A film bemutatója 1939. szeptember 21-én volt.

Szereplők:

Dr. Egry Iván

Jávor Pál

Ralben Edit

Karády Katalin

Nagy Józsa

Szörényi Éva

Ralben kegyelmes

Boskó Pál

Ahrenberg gróf

Rendező:

Somlay Artúr

Bilicsi Tivadar

Kamarás Gyula

Kalmár László

Katy

magyar vígjáték, 85 perc, 1942.

Leírás:

Varga Kató színésznő szeretne lenni, de a felvételi vizsgán belesül a szerepébe. Geszty, a már befutott színész, a bizottság elnöke könnyörtelenül tehetségtelennek bélyegzi. Kató, hogy tehetségét bizonyítsa, kitalál magának egy figurát: Katyit, a vidéki megesett cseléd lányt. Elszegődik Gesztyhez mindenesnek és ebben a minőségében rövidesen felforgatja az egész házat. Pokollá teszi a színész életét.

Szereplők:

Varga Kató/Katy
Geszty Péter
Vargáné
Ferenc, inas

Tolnay Klári
Bilicsi Tivadar
Vaszary Piri
Mály Gerő

Alkotók:

rendező: Ráthonyi Ákos
író: Soóky Margit
forgatókönyvíró: Kolozsvári Andor,
Palásthy Géza
zeneszerző: Fényes Szabolcs

Hyppolit a lakáj

fekete - fehér magyar filmvígjáték, 75 perc, 1931.

Leírás:

Schneider Mátyás fuvarozó egyik napról a másikra sikeres lesz, gazdagságát azonban megkeseríti, hogy felesége egy grófi lakájt szerződtet, mert nagypolgári életet akar élni. Az arisztokrata családnál szolgáló komornyik bevezetése újjgazdagék háztartásába számos nevettető helyzetre ad alkalmat. A második magyar hangosfilm olyan nagy sztárokat vonultatott fel, mint Csontos Gyula, Kabos Gyula és Jávor Pál.

Szereplők:

Hyppolit, a lakáj
Schneider Mátyás
Schneiderné
Terka
Benedek István
Makács
Mimi

Csontos Gyula
Kabos Gyula
Haraszi Mici
Fenyvessy Éva
Jávor Pál
Gózon Gyula
Erdélyi Mici

Alkotók:

rendező: Székely István
író: Soóky Margit
forgatókönyvíró: Nóti Károly, Zágon István
zeneszerző: Eisemann Mihály
operatőr: Eiben István
vágó: Ponkel Gyula

Meseautó

fekete - fehér magyar romantikus, zenés vígjáték, 90 perc 1934.

Leírás:

Szűcs János bank-vezérigazgató nagy nőcsábász, de ezúttal szeretné messze, távol a világtól és a nőktől egy hónapos szabadságát eltölteni. Mielőtt elindulna, egy Horch 780-ast vásárol 20 000 pengőért, amikor az autószalonban nézelődő ifjú hölgy felkelti az érdeklődését.

Szűcs úgy intézi, hogy a lány, Kovács Vera, a kis gépirólány a bankjából, kapja meg az autót nyeremény gyanánt (mint a „tízezredik” vásárló), s anélkül, hogy elárulná kilétét, a lány sofőrjéül szegődik, mert szeretné, ha a lány a rangja és a vagyona nélkül is megszeretné.

Szereplők:

Kovács Vera

Perczel Zita

Szűcs János

Törzs Jenő

Kerekes Anna

Gömbaszögi

Ella

Halmos Aladár

Kabos Gyula

Kovács papa

Gózon Gyula

Alkotók:

rendező: Gaál Béla

forgatókönyvíró: Vitéz Miklós

zeneszerző: Márkus Alfréd

Ötletek a vetítés utáni beszélgetésekhez:

Filmcímek párosítása

- ◆ Felolvassuk a filmcímek elejét és a nézők befejezik (lásd Melléklet)
- ◆ Segítségképpen kioszthatjuk a filmcímek végét kártyákra nyomtatva, és akinél a jó megoldás van, az mondhatja a befejezést.

Egy szerep keres egy színészt

Híres színészek híres szerepei. Párosítsuk össze a színészek nevét az általuk játszott szerepekkel (lásd Melléklet).

Klasszikusok a KönyvtárMozi kínálatában

Liliomfi

magyar film, 109 perc, 1954.

Leírás:

A 19. század elején egy vándorszínész társulat Balatonfüredre érkezik, hogy előadja a Rómeó és Júlia című tragédiát.

A társulat fiatal színésze, Liliomfi első látásra szerelmes lesz Mariskába, aki a nevelőnőjével nézte meg az előadást. Liliomfi, az ünnepezt színész, valójában Szilvay professzor unokaöccse. A professzor látogatást tesz Camillánál, hogy magával vigye Mariskát, a gyámleányát, hogy férjhez adja egyetlen örököséhez, Szilvai Gyulához.

Szereplők:

Liliomfi	Darvas Iván
Mariska	Krencsey Marianne
Szellemfi	Pécsi Sándor
Camilla kisasszony	Dajka Margit

Alkotók:

rendező: Makk Károly
forgatókönyvíró: Bíró Yvette, Bacsó Péter, Mészöly Dezső
zeneszerző: Vincze Ottó

A tizedes meg a többiek

fekete – fehér, magyar filmvígjáték, 100 perc, 1965.

Leírás:

A második világháború utolsó heteiben Molnár tizedes a zászlóalja kézigránatokba rejtett és ellopott zsoldjával a maga részéről befejezettnek nyilvánítja a háborút. Hamis nyílt paranccsal, a helyzethez mindig alkalmazkodó ügyes hozzáállásával, motorkerékpáron próbál meg a folyamatosan változó frontvonalakon átszökni. Több igazoltatást is megúszva végül egy Albert nevű inasra bízott kastélyban talál menedéket, amely azonban nem üres, már három szökött magyar katona is ott bujkál.

Szereplők:

Molnár Ferenc	Sinkovits Imre
Albert, inas	Major Tamás
Gálffy Eduárd	Darvas Iván
Szíjjártó István	Pálos György

Alkotók:

rendező: Kelet Márton
forgatókönyvíró: Dobozy Imre, Szász Péter
zeneszerző: Sárközy István

Mici néni két élete

magyar vígjáték, 82 perc, 1962.

Leírás:

Hétköznapi eset: egy fiatal pár és egy idős hölgy eltartási szerződést kötnek, és a fiatalok beköltöznek a lakásba. Ez történt Mici nénivel és az ifjú párral, Katival és Lacival is. A folytatás azonban már egyáltalán nem mindennapi. Az idős hölgy, a hajdani ünnepest színésznő ugyanis új, titkos udvarlót talál, míg az ifjú pár babát vár, csak nem merik bevallani. A titkolózás félreértések sorozatához vezet. A szenzációs filmvígjáték főszerepeiben olyan csodálatos színészeket láthatunk - többek között - mint Kiss Manyi és Páger Antal.

Szereplők:

Mici néni	Kiss Manyi
Gál Albert	Páger Antal
Bokor László	Szokolay Ottó
Kati, a felesége	Tóth Judit

Alkotók:

rendező: Mamcserov Frigyes
forgatókönyvíró: Hámos György
zeneszerző: Fényes Szabolcs

A Pendragon legenda

magyar kalandfilm, 78 perc, 1974.

Leírás:

A fiatal, ám nagy műveltségű Dr. Bátky János meghívást kap a Pendragon-ház fejétől, Earl of Gwyneddtől a llanwygani kastélyába. A kastély és a környék varázslatokkal, ősi rejtélyekkel teli világában kell Bátkynak megfejtene a Pendragon legenda titkát segítőitársaival, Osborne és Cynthia Pendragonnal. A nyomozás azonban teli van kalandokkal, meglepetésekkel, mert Earl of Gwynedd egykori szerelme, Eileen St. Claire ármányos fondorlatokkal igyekszik ugyancsak megnehezíteni, hogy a titok napvilágot lásson.

Szereplők:

dr. Bátky János	Latinovits Zoltán
Earl of Gwynedd	Darvas Iván
Osborne Pendragon	Tímár Béla
Cynthia Pendragon	Halász Judit

Alkotók:

rendező: Révész György
író: Szerb Antal
forgatókönyvíró: Révész György
zeneszerző: Ránki György

Csinibaba

magyar zenés vígjáték, 100 perc, 1997.

Leírás:

1962. augusztus 28. Ezen a szombat reggelen is ellátja Simon bá' hírekkel, tanácsokkal és zenével a háztömb rádió keresztlátó a rábízott állampolgárokat.

Közben a KISZ meghirdeti a Ki-mit-tud-ot, amelynek győztesei kimehetnek a Helsinki VIT-re, ami a vasfüggönyön túl van. Maga az édes élet. Sok-sok bonyodalom, még több sláger, ármány, szerelem és mulatság után kiderül, hogy a véletlent sem bízzák a véletlenre, és senki sem abba a révbe érkezik, mint amibe bevezett.

Szereplők:

Simon bá'	Gálvölgyi János
Cézár	Reviczky Gábor
Purábl Kúnó	Andorai Péter
Kalauznő	Pogány Judit
Margit	Igó Éva
Etelka	Kovács Vanda
Ernestin	Lázár Kati
Aranka	Molnár Piroska
Attila	Almási Sándor
Félix	Németh Kristóf

Mancika	Nagy Natália
Angéla apja	Cseh Tamás

Alkotók:

rendező: Tímár Péter
író: Márton Gyula
forgatókönyvíró: Tímár Péter
zene: Kispál és a Borz, Bágya András,
Fényes Szabolcs, Majláth Júlia, Nádas
György, Tamás Deák
producer: Rózsa János

Mesék a KönyvtárMozi kínálatában

Mesék Mátyás királyról

színes, magyar rajzfilm sorozat,
1981. 13x7 perc

Leírása:

A Mesék Mátyás királyról
tizenhárom rajzfilmet foglal
magába.

Az egyes részek címei:

Furcsa látogatók, A nekeresdi bírók, A tök és a négy ökör, Beatrix királyné tréfája, Egyszer volt Budán kutyavásár, A cinkotai kántor, A három bakkecske, Az igazmondó juhász, A kolozsvári bíró, Mátyás király Gömörben, Mátyás szolgái, Mátyás kovács, A névnapi jóslat

Alkotók:

rendező: Újvári László

operatőr: Pethes Zsolt, Polyák Sándor

narrátor: Helyey László

Ötletadó 1. vetítés + kvízzjáték

Csapatjáték érdekes és változatos kvíz kérdésekkel Hunyadi Mátyásról és koráról. Az ideális, ha a gyerekek 4–5 fős csoportokban, külön asztaloknál tudnak dolgozni.

Programgazda: Simon Szilvia

Ötletadó 2. vetítés + könyves foglalkozás

Beszélgetés a könyvekről, könyvtárról, ex-libris készítése.

Programgazda: Pivnyikné Filep Anita

Magyar népmesék

színes, magyar rajzfilmsorozat

Leírása:

A Magyar népmesék 1980-tól 2012-ig futott magyar televíziós rajzfilmsorozat, amelynek ötlete Mikulás Ferenc stúdióvezető fejében fogant meg. A tervező, rendező, szakértő Jankovics Marcell volt.

A Magyar népmesék sorozat értékes kulturális kincsünk, a meséken több generáció felnőtt már. A sorozat zenéje, a főcím ágról ágra szálló madara mindannyiunk közös élményévé vált. A 100 részes sorozat a Kecskemétfilm Kft. műhelyében készült. Az egyes epizódokban az adott tájegység népművészeti motívumai, viselete és tájnyelve jelenik meg. A sorozat zenéjét az autentikus népdalelemeket saját dallamokkal ötvöző Kaláka együttes írta.

A KönyvtárMozi keretében bőven válogathatunk a 100 epizódból. A vetítésekhez kapcsolódva többféle játéklehetőséget javasunk (bővebben lásd KönyvtárMozi: ötletek, kreatív játékos feladatok kiadvány)

Ötletadó 1. vetítés + kreatív feladatok

- ◆ Memóriakártya készítése a népmesei alakok felhasználásával
- ◆ Könyvjelző készítése egy-egy meséhez kapcsolódva
- ◆ Királyi és királyné öltöztetőbaba készítése

Ötletadó 2. vetítés + társasjáték

Túl az Óperencián – népmesei elemek felelevenítése társasjáték segítségével. A foglalkozás kb. 45-60 percben megismerteti, feleleveníti a gyerekekkel a népmesékkal kapcsolatos tudnivalókat, a népmese fogalmát, fajtáit, gyűjtőit, a népmese fontosabb alakjait, elemeit. A társasjáték segítségével a gyerekek játszva rögzíthetik magukban a hallottakat. A különböző népmesei elemeket használva tudnak eljutni a gyerekek a játék végéhez, végig hűek maradva a népmesei vonalhoz, majd győzedelmeskedve a gonosz sárkány felett a királynét kiszabadítják a vártoronyból.

Vízipók-csodapók

magyar rajzfilmsorozat

A rajzfilmsorozat főszereplői Vízipók és a Keresztespók. Vízipók otthona a vízalatti Kristálypalota. Legjobb barátaik az algaszedő vízicsigák, Katica, kis hangyák, méhecske, hátonúszó poloska, Nünüke és az ormányosbogár. A Vízipókból három széria készült, az első 1976-ban, a második 1980-ban, a harmadik 1985-ben összesen 39 epizóddal, a Magyar Televízió megrendelésére is. Az első két szériát a budapesti Pannónia Filmstúdióban készítették, majd a Kecskemétfilm Kft. vette át a 3. széria elkészítését.

Ötletadó: vetítés + ismeretterjesztő előadás és kézműves foglalkozás, De kik azok a vízipókok? címmel

Programgazda: Jeszenszkiné Petri Marianna

Fehérlófia

magyar animációs film, 1982. 82 perc

A Fehérlófia 1981-ben bemutatott magyar rajzfilm, amely Arany László azonos című elbeszélő költeménye alapján készült. Arany László „Magyar Népmesék” című mesegyűjteményében kiadott meséket a

legszebb népmeséink között tartjuk számon. A Fehérlófia története és szimbólumrendszere a hun, avar és magyar mondavilágban gyökerezik.

Alkotó: Jankovics Marcell

Szereplők: Szabó Gyula, Cserhalmi György, Szemes Mari, Pap Vera

Ötletadó: vetítés+ fejtörő feladatok + kézműves foglalkozás (mozgatható lovacskabáb készítése, lásd Melléklet)

Ötletadó 2.: vetítés+ papírszínház foglalkozás

A gyerekek saját képzeletükre hagyatkozva rajzolják meg az egyes jeleneteket, majd sorba rendezve a képeket, újramesélik a történetet.

Ötletek rendhagyó irodalomórákhoz

A walesi bárdok

magyar animációs rövidfilm

„A történelem kétségbe vonja, de a mondában erősen tartja magát, hogy I. Edwárd angol király, Wales tartomány meghódítása (1277) után, ötszáz walesi bárdot végeztetett ki, hogy nemzetök dicső multját zöngve, a fiakat föl ne gerjeszthessék az angol járom lerázására.”
(Arany János)

Producer: Mikulás Ferenc, Dr. Szabó László; Animátor: Gémes József, Nagy György, Tóth László; Forgatókönyv: Jankovics Marcell; Gyártásvezető; Vécsy Veronika; Hangmérnök: Nyerges András; Vágó: Czakó Judit; Zene: Decsényi János; Narrátor: Sinkovits Imre

A közös mozizást követően a résztvevők játékos feladatokon keresztül eleveníthetik fel előzetes tudásukat, illetve szert tehetnek új ismeretekre is.

Ötletadó: vetítés + kvízzjáték (általános iskola felsős korosztálya, középiskolások)

Csapatjáték érdekes és változatos kvíz kérdésekkel Arany János életéről és koráról. Az ideális, ha a gyerekek 4–5 fős csoportokban, külön asztaloknál tudnak dolgozni.

Programgazda: Simon Szilvia

Rege a csodaszarvasról

magyar animációs rövidfilm, 9.30 perc

Arany János költeményében ősi történelmünk és hitvilágunk emlékei kelnek életre. Hunort és Magyart vadászat során ismeretlen vidékre csalogatja egy csodálatos szarvas. Az eltévedt ifjak csapata feleséget rabol magának, letelepszik

és új hazát alapít a nekik szánt földön. A történetet László Gyula régészprofesszor képei illusztrálják. A refrén alatti animáció egy székely varrottasról származó motívum alapján készült: két szarvasfigura a folyton növekvő életfával. A vers Gáspár Sándor előadásában hangzik el.

Ötletadó: vetítés + ismeretterjesztő előadás és kézműves foglalkozás

Korosztály: 4-5-6. osztályosok részére

Időtartam: 45-50 perc

A csodaszarvas legendájával ismerkedhetnek meg a gyerekek egy könyvtármozis foglalkozás keretében. A bevezetés egy elméleti-történeti diasor levetítésével és bemutatásával történik. Ezután kerül levetítésre az animációs film. A foglalkozás csapatokba rendeződve folytatódik és egy vetélkedő keretében kerülnek a hallottak és látottak visszaidézésre: vers-kiegészítés, kvíz kérdések, puzzle.

Programgazda: Tóth-Czakó Andrea

Mellékletek

Ismeretterjesztő filmek a KönyvtárMozi kínálatában

Megyejáró – Szabolcs-Szatmár-Bereg megye

Párosítós játék

beregi	hímzés	kisvárdai	burgonya
milotai	dió	nagydobosi	sütőtök
nyírségi	akácméz	paszabi	szóttos
szabolcsi	almapálinka	szabolcsi	dohány
szatmári	szilvalekvár	szatmári	szilvapálinka
	vállaji	füstöltárú	

Beregi hímzés

A beregi Tiszahát szóttesei, keresztszemes hímzései az országhatáron túl is ismertek. Az anyagok színes csíkjaiban az egyszerű geometrikus minták és reneszánsz motívumok egyaránt felfedezhetők. A szótteseken és hímzéseken az 1930-as évekig szinte kizárólagos volt a piros és kék szín használata.

Kisvárdai burgonya

Az 1920-as évek végén már a Nyírség az ország legjelentősebb burgonyavidéke ami a termés 20 %-át adta. A legnagyobb termeszők Kisvárdai körzetében, a Tisza mellékének 39 községében dolgoztak.

Milotai dió

A milotai-tiszacsécsei diótermő vidék az ország legjobb minőségű diótermő vidéke. A Tiszacsécse, Milota, Tizsakóród, Nagyar, Kisar, Tarpa községek területén termett dióféléseket hívjuk összefoglalóan Milotai diónak.

Nagydobosi sütőtök

Az első államilag elismert sütőtökfajta, melynek termése a legnagyobb az összes termesztett fajta közül. A 19. század végén kezdték el termesztetni Nagydoboson, az 1920-as évek végén pedig már regionális márkanev volt.

Nyírségi akácméz

Az akác fajtaméze a méztermelés 70-90 %-át adja. A Nyírség sajátos táji adottságai lehetővé teszik, hogy a méhészek az akácvirágzást a tájon belül kövessék, ezáltal a nyírségi akácméz különlegesen tiszta fajta.

Paszabi szőttes

A régi, eredeti paszabi szőttes fehér alapon piros-fekete színezéssel készült. Motívumaira a virágos (alma, bazsarózsa, szegfű) és figurális minták (madár, tyúk, kacsa) voltak a jellemzők.

Szabolcsi almapálinka

Szabolcs, Szatmár és Bereg megyék almatermesztéséről már a 18. századból vannak információink. Az almapálinka főzése az almafák 20. századi nagyobb mérvű telepítésének hatására terjedt el. A szabolcsi almapálinka hungarikum.

Szabolcsi dohány

Megyén egyik legismertebb terméke a dohány, melyet a 19. század vége óta termesztnek. Jelenleg ez a vidék adja Magyarország dohánytermelésének 80 %-át.

Szatmári szilvalekvár

A lekvár alapanyaga a Penyigei vagy Nemptudom néven ismert szilvafajta, mely vadon terem és cukor hozzáadása nélkül készítik. Szilvalekvárt rézüstben kellett főzni, legősibb módja a gödörbe süllyesztett üstben való főzés.

Szatmári szilvapálinka

A szatmári szilvapálinka évszázadok óta a szatmári-beregi táj kiemelkedő híressége. Szatmári szilvapálinkát kizárólag Vásárosnamény és 63 környező település területén fekvő szeszfőzdében szabad előállítani, gyártani és palackozni.

Vállaji füstöltárú

A 18. század közepén a Szatmár megyei Károlyi – birtokokra betelepített sváb lakosság mindmáig megőrizte identitástudatát, mely a füstöltárú termékekben azon belül is a sváb sonkában és sváb szalonnában is megnyilvánul. Ezeket Mérk és Vállaj háztartásaiban és kisüzemeiben ma is hagyományos módon készítik el.

Ki lehetek én? Ismerj fel

Benczúr Gyula

Nyíregyházi születési festőművész vagyok, a 19. századi festészet jelentős alakja. A nyíregyházi Jósza András Múzeum több művemet is őrzi, szobrom pedig a múzeum előtt, a róla elnevezett parkban áll.

Bessenyei György

Író, költő, filozófus, császári testőrtiszt vagyok, a magyar felvilágosodás vezéralakja. Tiszabercelen születtem. Ágis tragédiája című művem megjelenésétől, 1772-től számítjuk a magyar felvilágosodás és egyben az újkori magyar irodalom kezdetét.

Jósza András

Régész, orvos, és antropológus vagyok. Vármegyei főorvosként 1884-ben kerültem Nyíregyházára, ahol a múzeumon kívül a megyei kórház és egy városrész is viseli a nevemet.

Korányi Frigyes

Belgyógyász, a magyar orvostudomány egyik megalapítója vagyok. Báróként születtem Nagykállóban. Még orvostanhallgató korában részt vettem az 1848-49-es szabadságharcban. Nevemet több közintézmény is viseli, mint például a gimnázium Nagykállóban, vagy a SOTE Szakkollégiuma.

Kölcsey Ferenc

Költő, politikus és nyelvújító vagyok. Gazdag és sokrétű életművem nagy részét Szatmárcsekén alkottam, itt írtam 1823. január 22-én a Himnuszot. A településen kiállítás, egész alakos szobor és a temetőben egy klasszicista síremlék őrzi emlékemet.

Krúdy Gyula

Író, hírlapíró, a modern magyar prózaírás mestere vagyok. Nyíregyházán születtem. Az országos hírnevet a Szindbád-sorozat és az 1913-ban megjelent, A vörös postakocsi című regényem hozta meg.

Móricz Zsigmond

Író, újságíró, szerkesztő, a 20. századi realista prózairodalom legismertebb alakja. Tiszacsécsén születtem, egyik legismertebb művem az Árvácska. A nyíregyházi megyei könyvtár is az én nevemet viseli.

II. Rákóczi Ferenc

Magyar főnemes, erdélyi fejedelem, birodalmi herceg vagyok. Munkács ostromát gyermekként éltem meg édesanyám mellett. Nevem szorosan összefügg az általam 1703-ban indított szabadságharccal.

Vay Ádám

Kuruc szenátor, II. Rákóczi Ferenc egyik legodaadóbb híve, udvari főmarsallja vagyok. A szabadságharc bukása után követem Rákóczit Lengyelországba is. Szülőhelyemen, Vaján síremlék, szobor, emléktábla és múzeum őrzi nevemet.

Váci Mihály

József Attila- és Kossuth díjas költő vagyok, Nyíregyházán születtem. Első verseim az Új hang folyóiratban jelentek meg. Szobrom a nyíregyházi Móricz Zsigmond Színház előtti parkban található.

Filmkvíz – Klasszikusok a KönyvtárMozi kínálatában

1. Melyik híres magyar humorista, író az édesapja Nagy Natáliának?
a) **Nagy Bandó András**
b) Nagy György
c) Nagy Géza
2. Ki rendezte a Liliomfi című filmet?
a) Jancsó Miklós
b) Tímár Péter
c) **Makk Károly**
3. Milyen családi kapcsolat volt Latinovits Zoltán és Bujtor István között?
a) semmilyen
b) Latinovits nagybátyja volt Bujtornak
c) **féltestvérek voltak**
4. Melyik szám nem szerepel a Csinibaba c. filmben?
a) Gézengúz
b) Élj vele boldogan
c) **Nagy utazás**
5. Melyik, szintén klasszikus magyar vígjátékban szerepel együtt Sinkovits Imre és Páger Antal?
a) Mit csinált felséged 3-tól 5-ig?
b) **Fűre lépni szabad**
c) Mese a 12 találatról

6. Mi az eredeti neve Kiss Manyinak?
- a) **Kiss Margit**
 - b) Kiss Mária
 - c) Kovács Margit
7. Hány év telt el A Pendragon legenda c. könyv megjelenése és megfilmesítése között?
- a) 10
 - b) **40**
 - c) 90
8. Melyik híres „szállóige” hangzik el A tizedes meg a többiek c. filmben?
- a) „Kicsit sárga, kicsit savanyú, de a mienk!”
 - b) **„Az oroszok már a spájzban vannak!”**
 - c) „Alacsonyan szállnak a stukkerek...”
9. Kinek a komédiájából készült a Liliomfi?
- a) **Szigligeti Ede**
 - b) Herendi Gábor
 - c) Kapitány Iván
10. Hogy hívják az ifjú párt a Mici néni két élete c. filmben?
- a) **Laci és Kati**
 - b) Laci és Éva
 - c) Károly és Kati

Filmcímek párosítása

1. Felolvassuk a filmcímek elejét és a nézők befejezik
2. Segítségképpen kioszthatjuk a filmcímek végét kártyákra nyomtatva, és akinél a jó megoldás van, az mondhatja a befejezést.

Emberek	a havason	Köszönöm, hogy	elgázolt
Makrancos	hölgy	Péntek	Rézi
Lovagias	ügy	Egy szoknya	egy nadrág
Egy csók és	más semmi	A hölgy egy	kissé bogaras
Halálos	tavas	Nászút	féláron
A kölcsönkért	kastély	Fizessen	nagyság
A csúnya	lány	Az én lányom	nem olyan

Egy szerep keres egy színészt

Híres színészek híres szerepei. Párosítsuk össze a színészek nevét az általuk játszott szerepekkel. A

Gábor Miklós	Sinkovits Imre	Darvas Iván	Törőcsik Mari
Soós Imre	Kiss Manyi	Tolnay Klári	Kabos Gyula
Csortos Gyula	Jávor Pál	Turay Ida	Karády Katalin

Hyppolit	Molnár Ferenc, tizedes	Liliomfi	Pataki Mari
Péntek Rézi	Mici néni	Schneider Mátyás	dr. Egry Iván
Ralben Edit	Bíró Máté	Mágnás Miska	Katy

Mesék a KönyvtárMozi kínálatában

Fehérlófia

1. Arany László meséjében a vándorútra induló Fehérlófia találkozik három különös alakkal, akik egészen másféle nevet viselnek, mint ő.

Kösd össze egy-egy azonos színű ceruzával a három összekevert mondatot és egészítsd ki a hiányzó szavakat, hogy megtudd kikkel találkozott Fehérlófia!

Egyszer egy emberhez ért,	ki a fákat	úgy morzsolta,	mint más a kenyeret	Őt hívták	Kő...
	ki a vasat	úgy nyűtte,	mint más a tésztát		Fa....
	ki a követ	úgy gyúrta,	mint más a kendert		Vas...

2. Vajon milyen sorrendben találkozik velük Fehérlófia? Írjátok a számok mellé a neveket.

1.
 2.
 3.

3. A mesehős vándorlása során egy különös helyre, a „másvilágba” jut, ahol háromféle vidéket lát, ahol három különböző sárkány. Milyen sorrendben látja meg sárkányokat? Kössétek össze a sorszámokat az egyes vidékekkel és uraikkal!

1.	Vár aranymezővel, aranyerdővel körbevéve	háromfejű sárkány
2.	Vár rézmezővel, rézerdővel körbevéve	tizenkét fejű sárkány
3.	Vár ezüstmezővel, ezüsterdővel körbevéve	hétfejű sárkány

Mozgatható lovacskabáb készítése

Szükséges eszközök: kinyomtatott sablonok, minden gyereknek 1 db A/4-es méretű színes kartonlap, milton kapocs, olló

A sablonok alapján a gyerekek színes kartonból kivágják a lovacska részeit és a milton kapcsok segítségével egymáshoz tudják rögzíteni.

